Eidsiva Vannkraft AS
Org.nr. 887 396 752
Tlf. 62 56 10 00
vannkraft@eidsivaenergi.no
Pb 1098, 2605 Lillehammer

Norges vassdrags- og energidirektorat
Konsesjons og tilsynsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Deres ref.:	Saksbehandler:	Vår ref.:	Dato:
Heidi Kannick	Karsten Vatn	Sak : 200600119 Doknr: 11 Arkiv-006	7.12.2015

Løpet kraftverk – Vurdering av konsesjonsplikt ved skifte av løpehjul

Innledning

Denne henvendelsen gjelder Løpet kraftverk. I 2012 startet Eidsiva Vannkraft arbeid med oppgradering av kraftverket, hvor det blant annet ble byttet løpehjul. Det moderniserte kraftverket ble satt i drift i mars 2013. Slukeevnen økte fra ca. 150 m^3/s til ca. 176 m^3/s, og installert effekt økte fra 27,1 MVA til 31,3 MVA. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har høsten 2015 opplyst Eidsiva Vannkraft om at de trenger en kortfattet formell søknad om vurdering av konsesjonsplikt.

Om Løpet kraftverk

Løpet kraftverk i Rena elv i Hedmark ble satt i drift i 1971, og lot seg realisere i forbindelse med Rendalsoverføringen. Anlegget utnytter et oppdemmet fall på 18 meter og var utstyrt med et kaplanaggregat med slukeevne på ca. 150 m^3/s og installert effekt på 27,1 MVA.

Konsesjonen for Løpet kraftverk angir ingen begrensninger hva gjelder slukeevne for aggregatet. Det er satt krav om at det minimum skal tappes 50 m^3/s gjennom kraftverket, eventuelt gjennom tappeluker dersom kraftverket står, samt krav til oppstrøms HRV og LRV. Kraftverket ligger direkte i dammen med parallelle flomluker. Kraftverk og flomluker har samme inntak og utløp. Vann som i flomperioder overstiger aggregatets slukeevne tappes gjennom flomluker. Økt slukeevne påvirker kun vannføringen i selve flomløpet, en lengde på ca. 25-30 m.

Om Rehabilitering av Løpet kraftverk

Arbeidet med oppgradering av kraftverket startet opp 10. april 2012. Det gamle kaplan-turbinhjulet fra 1971 ble byttet ut med et nytt, samtidig som både kontrollanlegg, transformator og generator ble vedlikeholdt. Utover skifte av løpehjul er det ikke gjort endringer i vannveien. Inntak og utløp til både kraftverk og flomløp er uendret.

Teknologisk utvikling medfører at de løpehjul som leveres i dag normalt har noe høyere virkningsgrad og slukeevne. I Løpet kraftverk er maksimal slukeevne økt fra ca. 150 m^3/s til ca 176 m^3/s, og installert effekt er økt fra 27,1 MVA til 31,3 MVA. Det moderniserte kraftverket ble satt i drift 16. mars 2013. Tabell 1 viser hoveddata for Løpet kraftverk før og etter rehabiliteringen.

Tabell 1: Hoveddata før og etter rehabilitering av Løpet kraftverk.

Hoveddata	Før rehabilitering	Etter rehabilitering
Slukeevne	150 m3/s	176 m3/s
Installert effekt	27,1 MVA	31,3 MVA
Cos Phi	0,9	0,9
Årlig produksjon	142 GWh	149 GWh (estimert)

Om vurdering av konsesjonsplikt

Før oppgraderingen av Løpet kraftverk ble det vurdert av Eidsiva Vannkraft at oppgraderingen ikke var konsesjonspliktig, og derfor ble ingen søknad om vurdering av konsesjonsplikt oversendt NVE. Denne mangelen ble oppdaget av NVE under gjennomgang av søknaden om godkjenning av oppgraderingen av Løpet kraftverk for elsertifikatordningen oversendt den 5.6.2014. NVE ved Carsten Jensen kontaktet deretter undertegnede i desember 2014 angående dette, og Eidsiva Vannkraft responderte ved brev av dato 27.3.2015. Her forklarte Eidsiva Vannkraft hvorfor en søknad om vurdering av konsesjonsplikt ikke ble ansett som nødvendig, dette ble hovedsakelig begrunnet med at:

- Konsesjonen for Løpet ikke hadde noen begrensninger hva gjelder aggregatets slukeevne.
- Det ikke ble gjennomført andre endringer i vannveien utover skifte av løpehjul.
- Fritak tidligere hadde blitt gitt for oppgraderingene av Kongsvinger og Braskereidfoss II kraftverk som begge var betydelig større og mer omfattende tiltak.

Eidsiva Vannkraft beklager sterkt at dette viste seg å være en feilvurdering.

NVE ved Heidi Kannick har informert om at en formell søknad om vurdering av konsesjonsplikt er påkrevet. Dette for å sikre ivaretakelsen av allmenne interesser, i tillegg til å sikre at alle tillatelser og eksisterende krafttilgang er registrert og oppdatert i NVEs databaser og videreapportert til OED. Det ble forespurt en kortfattet søknad med hoveddata for anlegget før og etter rehabiliteringen, forholdet til flomoverløp, minstevannføring, eventuelle hydrologiske endringer og endringer i biologisk mangfold som følge av oppgraderingen.

Fordi kraftverket og flomlukene har samme inntak og utløp, vil den økte slukeevnen hverken medføre noen endringer i vanndekket areal, strømningsforhold i elva, vanntemperatur, eller andre hydrologiske forhold. Økt slukeevne kan være negativt for fisk ved at økt antall fisk kan ledes mot turbininntaket, og at antall dager med overløp reduseres. Tatt i betraktning den beskjedne økningen i slukeevne og at vannføringen er mellom 150 m^3/s og 176 m^3/s er kun ca. 10-12 døgn i året vurderer Eidisva Vannkraft at den negative konsekvensen for fisk er svært liten. Eidsiva Vannkraft kan ikke se at økt slukeevne ikke vil medføre noen andre konsekvenser for det biologiske mangfoldet i elva.

Hva hensynet til allmenne interesser gjelder, mener Eidsiva Vannkraft at økningen i slukeevne vil være positiv siden det bidrar til økt kraftproduksjon med marginale negative konsekvenser lokalt.

Eidsiva Vannkraft ber med bakgrunn i overnevnte beskrivelse NVE vurdere om rehabiliteringen i Løpet kraftverk medfører krav om konsesjonsbehandling etter Vannressursloven.

Dersom det for en slik vurdering er behov for en befaring eller ytterligere informasjon bes undertegnede kontaktet.

Med hilsen
Eidsiva Vannkraft AS

Karsten Vatn
Sivilingeniør - Ressurs og Tiltaksstyring